

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

**RAQAMLI IQTISODIYOTDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISH:
IMKONIYATLAR VA MUAMMOLAR**

Primova Sh.J.

*Buxoro muhandislik-texnologiya instituti,
o'qituvchi-stajor, Buxoro shahri, e-mail: xvazir7@mail.ru*

**РАЗВИТИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ:
ВОЗМОЖНОСТИ И ВЫЗОВЫ**

Примова Ш.Ж.

*Бухарский инженерно-технологический институт, преподаватель-стажер, город
Бухара, e-mail: xvazir7@mail.ru*

**HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN THE DIGITAL ECONOMY:
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES**

Primova Sh.J.

*Bukhara Institute of Engineering and Technology,
trainee teacher, Bukhara, e-mail: xvazir7@mail.ru*

Raqamli iqtisodiyot innovatsiyalarning yangi davrini boshlab berdi, tarmoqlarni qayta shakllantirdi va bandlik landshaftini qayta belgiladi. Bu iqtisodiy o'sish va global aloqalar uchun misli ko'rilmagan imkoniyatlarni taqdim etish bilan birga, inson kapitalini rivojlantirishda qator muammolarni ham keltirib chiqaradi. Raqamli o'zgarishlarni yo'lga qo'yganimizda, bu dinamikani tushunish siyosatchilar, biznes va jismoniy shaxslar uchun juda muhim bo'ladi.

Raqamli iqtisodiyotning yuksalishi. Axborot texnologiyalari, elektron tijorat va raqamli xizmatlar kabi tarmoqlarni o'z ichiga olgan raqamli iqtisodiyot global iqtisodiy o'sishning harakatlantiruvchi kuchiga aylandi. Bu yangi ish o'rinlarini yaratishga, mahsuldorlikni oshirishga va turli sohalarda innovatsiyalarni rag'batlantirishga olib keldi. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili va bulutli hisoblash kabi texnologiyalarning rivojlanishi bilan raqamli transformatsiya sur'ati tezlashmoqda va bu biznes va jismoniy shaxslarga rivojlanish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etmoqda.

Ishga joylashish va malaka oshirish imkoniyatlari. Raqamli iqtisodiyot texnik va yumshoq ko'nikmalar aralashmasini talab qiladigan turli xil ish imkoniyatlarining paydo bo'lishini kuchaytirdi. Ma'lumotlar fani, kiberxavfsizlik, raqamli marketing va dasturiy ta'minotni ishlab chiqishdagi rollar to'g'ri ko'nikmalarga ega bo'lganlar uchun foydali martaba yo'llarini taklif qilib, mashhur bo'ldi. Bundan tashqari, masofaviy ishlashga o'tish bandlikning geografik chegaralarini kengaytirdi, bu kompaniyalarga global iqtidorlar

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

jamg'armasidan foydalanish imkonini berdi va yanada inklyuziv ishchi kuchini qo'llab-quvvatladi.

Ushbu dinamik muhitda uzluksiz o'rganish va malaka oshirish zaruratga aylandi. Shaxslar rivojlanayotgan texnologiyalar va sanoat tendentsiyalariga moslashib, umrbod ta'lim madaniyatini qabul qilishga da'vat etiladi. Raqamli iqtisodiyot talablariga moslashtirilgan ixtisoslashtirilgan kurslar, seminarlar va sertifikatlashtirish dasturlari orqali ishchi kuchini zarur ko'nikmalar bilan ta'minlashda ta'lim muassasalari va o'quv provayderlari muhim rol o'ynaydi.

Inson kapitalini rivojlantirish muammolari. Istiqbolli istiqbollarga qaramay, raqamli iqtisodiyot inson kapitalini rivojlantirishda samarali hal etish uchun birgalikdagi sa'y-harakatlarni talab qiladigan bir qator muammolarni keltirib chiqaradi.

□ Ko'nikmalar bo'shlig'i: Raqamli ish o'rinlari talab qiladigan ko'nikmalar va ishchi kuchi egalari o'rtasida kengayib borayotgan tafovut mavjud. Ushbu nomuvofiqlik tafovutni bartaraf etish va innovatsiyalar va raqobatbardoshlikni rivojlantirishga qodir malakali ishchi kuchini ta'minlash uchun ta'lim va o'qitish dasturlariga maqsadli sarmoya kiritishni talab qiladi.

□ Tengsizlik: Raqamli tafovut saqlanib qolmoqda, texnologiyadan foydalanish va raqamli savodxonlikdagi nomutanosibliklar raqamli iqtisodiyotda teng ishtirok etishga xalaqit bermoqda. Ushbu raqamli tengsizlikni bartaraf etish inklyuziv o'sishni rag'batlantirish va ijtimoiy-iqtisodiy nomutanosiblikni kamaytirish uchun juda muhimdir.

□ Ish joyini almashtirish: Avtomatlashtirish va sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalar an'anaviy ish rollarini qayta shakllantirmoqda, bu esa ma'lum sektorlarda ish joylarini almashtirish va ishsizlik bilan bog'liq xavotirlarga olib keladi. Proaktiv chora-tadbirlar, jumladan qayta malaka oshirish va qayta tayyorlash tashabbuslari silliq o'tishlarni osonlashtirish va avtomatlashtirishning salbiy ta'sirini yumshatish uchun zarurdir.

□ Kiberxavfsizlik xatarlari: Raqamli platformalarga ishonish kuchaygani sari kiberxavfsizlik tahdidlari ham keng tarqalgan bo'lib, biznes va jismoniy shaxslar uchun xavf tug'diradi. Raqamli aktivlarni himoya qilish va raqamli tranzaksiyalarga ishonchni saqlab qolish uchun kiberxavfsizlikdan xabardor ishchi kuchini yaratish va mustahkam xavfsizlik choralari amalga oshirish zarur.

Inson kapitalini rivojlantirish strategiyalari. Qiyinchiliklarni yengish va raqamli iqtisodiyot taqdim etayotgan imkoniyatlardan foydalanish uchun inson kapitalini rivojlantirishga ko'p qirrali yondashuv zarur.

Xulosa qilib aytish mumkinki, raqamli iqtisodiyot bizning ishlash, ulanish va innovatsiyalar uslubimizni tubdan o'zgartirib, iqtisodiy o'sish va farovonlik uchun misli ko'rilmagan imkoniyatlarni taqdim etdi. Raqamli texnologiyalarning o'zgartiruvchi kuchi shubhasiz bo'lsa-da, u inson kapitalini rivojlantirishda strategik rejalashtirish, hamkorlik va doimiy moslashishni talab qiladigan murakkab muammolarni ham keltirib chiqaradi.

Ko'nikmalardagi bo'shliqni bartaraf etish, raqamli inklyuziyani rag'batlantirish, ish joyini almashtirish xavfini kamaytirish va kiberxavfsizlik bo'yicha xabardorlikni oshirish raqamli

22-23.04.2024

<https://phoenixpublication.uz/>

asr uchun mustahkam va inklyuziv ishchi kuchini yaratish yo'lidagi muhim qadamdir. Ta'limga sarmoya kiritish, umrbod ta'lim madaniyatini oshirish va davlat-xususiy sheriklikdan foydalanish orqali biz shaxslarni doimiy rivojlanib borayotgan raqamli landshaftda muvaffaqiyat qozonish uchun zarur ko'nikma va qobiliyatlar bilan jihozlashimiz mumkin.

Bundan tashqari, tenglik, xilma-xillik va inson kapitalini rivojlantirish bo'yicha sa'y-harakatlarga inklyuzivlikni ta'minlash raqamli iqtisodiyotning afzalliklari jamiyatda teng taqsimlanishini ta'minlash, inklyuziv o'sishni rag'batlantirish va ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlarni kamaytirish uchun muhim ahamiyatga ega. Raqamli iqtisodiyotning murakkabliklarida harakat qilish inson kapitalini rivojlantirishga innovatsiyalarni qamrab oluvchi, hamkorlikni rag'batlantiradigan va doimiy o'rganish va moslashishga ustuvor ahamiyat beradigan yaxlit yondashuvni talab qiladi. Shunday qilib, biz raqamli iqtisodiyotning to'liq salohiyatini ochib, barqaror o'sishni rag'batlantirishimiz va hamma uchun yorqinroq, yanada qamrab oluvchi kelajak yaratishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ацеомглу, Д., & Рестрепо, Д. (2019). Automation and New Tasks: The Implications of the Task Content of Production for Labor Demand. *Journal of Economic Perspectives*, 33(2), 3-30.
2. Xodjamuratova Gulbaxor Yuldashevna. (2022). Raqamli texnologiyalar: iqtisodiyot va ta'lim tizimini rivojlantirish tendensiyalari. *Архив научных исследований*, 5(5). извлечено от <https://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/3125>
3. Юлдашева С. Н., Артикова А. Д. ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ПЛАНЫ ПО РАЗВИТИЮ ЦИФРОВОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ УЗБЕКИСТАНА //Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации. – 2021. – С. 344-347.
4. Yuldasheva, S. "The Main Directions of the Organization of Production Processes at Industrial Enterprises in the Digital Economy." *Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science* 2.4 (2021): 189-194.
5. Dilnoza R., Rukhsora A. INNOVATIONS IN TECHNOLOGY AND SCIENCE EDUCATION SPECIFIC CHARACTERISTICS OF THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP IN THE REGIONS //Innovations in Technology and Science Education. – 2023. – Т. 2. – №. 8. – С. 226-232.
6. Захидова У. Ф., Алимова Р. Х. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМ КАПИТАЛОМ В ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКЕ В УЗБЕКИСТАНА //ББК 65.0501 А 43. – 2022. – С. 277.